

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2016. december 6.
(OR. en)

15314/16

ECOFIN 1169	EDUC 420
CODEC 1837	SOC 781
POLGEN 162	EMPL 527
COMPET 650	EF 381
RECH 346	AGRI 660
ENER 433	TELECOM 274
TRANS 488	UEM 403
ENV 778	JAI 1063

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Tárgy: A Tanács következtetései a beruházási terv harmadik pillére keretében azonosított, a beruházást akadályozó szűk keresztmetszetek kezeléséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Tanács 2016. december 6-án Brüsszelben tartott 3506. ülésén elfogadott tanácsi következtetéseket.

A Tanács következtetései

a beruházási terv harmadik pillére keretében azonosított, a beruházást akadályozó szűk keresztmetszetek kezeléséről

A Tanács (ECOFIN) elfogadta az alábbi következtetéseket:

A globális gazdasági és pénzügyi válság óta az EU-ban bekövetkezett pozitív fejlemények az európai gazdaság rezilienciáját és helyreállítását jelzik. Ismét elmondható, hogy valamennyi tagállam gazdasága növekszik, a beruházások is növekedési pályára álltak és 8 millió új munkahely jött létre 2013 óta. Ugyanakkor a globális gazdasági és pénzügyi válság óta az Unióban megvalósított beruházások jelentősen visszaestek. Ez pedig akadályozza a gazdasági fellendülést, a munkahelyteremtést és a hosszú távú növekedést, továbbá a versenyképességre is kedvezőtlenül hat. Mindezekre tekintettel a 2014 novemberében előterjesztett európai beruházási terv három egymást kölcsönösen erősítő pillér révén igyekszik növelni a beruházásokat: a magántőke beruházási célú mobilizálása; annak biztosítására irányuló célzott kezdeményezések, hogy a beruházás elérje a reálgazdaságot, valamint a beruházási környezet javítása a beruházásokat gátló ágazatspecifikus és egyéb akadályok elhárításával.

Az első pillér keretében az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) az első becslések szerint összesen már 154 milliárd euró beruházást tudott mobilizálni. A második pillért képező Európai Beruházási Tanácsadó Platform és a Beruházási Projektek Európai Portálja 2015 szeptembere óta működik és a tagállamok többségében már igénybe vették az általuk biztosított projekttanácsadást. Ezen túlmenően a Tanács ELISMERI, hogy az aggregált kereslet ösztönzi a beruházásokat és ÚGY ÍTÉLI MEG, hogy a beruházási terv által teremtett lehetőségek teljes potenciáljának kiaknázása és a terv multiplikátorhatásának maradéktalan mobilizálása érdekében kritikus a jelentősége annak, hogy releváns és megfelelő intézkedések, többek között strukturális reformok valósuljanak meg a terv úgynevezett „harmadik pillére” keretében, elhárítva a beruházást gátló akadályokat. Ehhez az egységes piac megerősítését célzó ambiciózus menetrendet kell végrehajtani, amelynek nyomán kiszámíthatóbbá válik a szabályozás és az Unió és a tagállamok szintjén megvalósított kombinált fellépéseknek köszönhetően megszűnnek a beruházást akadályozó még meglévő szűk keresztmetszetek. Mindezekre tekintettel a Tanács ÜDVÖZLI azt a munkát, amelyet a Gazdaságpolitikai Bizottság a Bizottság szolgálataival és az Európai Beruházási Bankkal közösen végzett el a beruházást akadályozó szűk keresztmetszetek azonosítása érdekében.

A Tanács HANGSÚLYOZZA, hogy az európai beruházási terv célkitűzéseinek teljesítése és sikere szempontjából meghatározó jelentőséggel bír az egységes piac kiteljesítése. Európának olyan kiszámítható szabályozási környezetre van szüksége, amely csökkenti az adminisztratív terheket és ösztönzi a beruházást, és az ilyen feltételek megteremtése érdekében Európának aktívan fel kell lépnie. A beruházási potenciál maradéktalan felszabadításához elengedhetetlen az, hogy az egész egységes piacon a vállalkozások számára kedvező keretfeltételek alakuljanak ki. Ennek érdekében a Tanács ÜDVÖZLI a Bizottságnak az európai beruházási környezet javítására és a reálgazdaság finanszírozásának elősegítésére irányuló erőfeszítéseit és arra HÍVJA FEL a Bizottságot, hogy folytassa ezeket az erőfeszítéseit az energiaunió, a tőkepiaci unió, az áruk és szolgáltatások egységes piacára vonatkozó stratégia, a digitális egységes piaci stratégia, a minőségi jogalkotási program, valamint a körforgásos gazdaságról szóló csomag keretében. A Tanács NYUGTÁZZA a Bizottságnak a 2012/30/EU irányelv módosítására és a fizetéseképtelenségi eljárásra vonatkozó jogalkotási javaslatát, amelynek a vizsgálatára sürgősséggel sor fog kerülni.

A Tanács HANGSÚLYOZZA, hogy az európai beruházások volumenének további növelése és a beruházási terv sikere nagy mértékben függ attól, hogy sikerül-e végrehajtani a beruházási terv harmadik pillére keretében azonosított, a beruházást akadályozó szűk keresztmetszeteknek a kezelését célzó strukturális reformokat, ugyanakkor ahogy azt a Tanács 2016 júliusában megjegyezte, a beruházási környezet javítása terén eddig elért eredmények nem elégségesek.

Az eddig elvégzett munka fényében a Tanács KIEMELI, hogy az alábbi konkrét szűk keresztmetszetek akadályozzák a beruházást:

- A beruházást akadályozó leggyakoribb tényezők többek között a vállalkozások számára kedvezőtlen környezettel, a közigazgatás nem hatékony működésével, a szabályozás gyakori változásával, a piac mértével és szerkezetével, valamint a jelentős ágazatspecifikus adminisztratív és szabályozási terhekkel állnak összefüggésben. Egyes országokban a beruházás további akadályá lehet a forráshoz jutás kérdése, különösen a kkv-k esetében, a bonyolult adózási rendszerek és/vagy a tőkére kivetett magas adók, a termék- és a munkaerőpiacok torzulásai, valamint a kutatási és innovációs keretek elégtelensége.

- **Beruházás a hálózatos iparágakba:** A közlekedési, az energia és a távközlési ágazatban összesen megvalósított beruházások a 28 tagú EU GDP-jének átlagosan körülbelül a 3%-át tették ki. Annak ellenére, hogy jellegét tekintve gyakran ágazatspecifikusnak mondható, de jelentős mértékű és egyre növekvő szinergiák fedezhetők fel a különböző ágazatok hálózatai között, amelyek a piaci dinamikák alakulására is hatással vannak az egyes infrastruktúrák újszerű felhasználásán és az üzleti modellek változásának ösztönzésén keresztül. Az energiaágazatban az új szolgáltatások a gyors és pontos távközlésen alapulnak, ami a széles sávú infrastruktúrába történő beruházásra ösztönzi az üzemeltetőket. A közlekedési ágazatban olyan új szolgáltatások kifejlesztése van folyamatban, amelyek a jó minőségű villamosenergia-infrastruktúrára és a fejlett távközlésre épülnek.
- Igaz az EU-n belül nem egységes a helyzet, de a beruházást akadályozó jelentősebb szűk keresztmetszetek között meg kell említeni az EU-n belüli hálózatok összekapcsolásának hiányát, a szabályozási keret bonyolultságát és az általa generált súlyos terheket, a hosszadalmas engedélyezési eljárásokat, a versenytárgyalási eljárás mellőzését, ami miatt sok esetben a közbeszerzésből következő előnyök nem tudnak maradéktalanul érvényre jutni, valamint a határidők túllépését, ami a szükségtelen és elhúzódó jogi és adminisztratív eljárásoknak tudható be.
- **Az energiapiacokon** következetes árjelzésekre van szükség ahhoz, hogy a beruházási döntések piaci alapon és hatékonyan szülessenek meg. Az esetleges állami beavatkozásnak a szabályozási torzulások minimalizálására és a nem megfelelő ösztönzők kiigazítására kellene törekednie. A karbonszegény gazdaságra való áttérést támogató eszközöket úgy kell megtervezni, hogy később környezeti, társadalmi és költségvetési fenntarthatóságot biztosítsanak.
- **Beruházás az energiahatékonyságba és a megújuló energia területén megvalósított lakóingatlan-beruházás:** a háztartások lehetőségei egyes esetekben annyira korlátozottak lehetnek, hogy hosszú távon szuboptimális beruházási döntéseket hoznak. Ebben szerepet játszhat többek között az, hogy nincsenek tisztában a valós költségekkel és a beruházás megtérülésével, mivel azok időben elválnak egymástól. Ezen túlmenően a háztartások forráshoz jutása is korlátozott lehet, ezért a fogyasztók ösztönzése érdekében megfizethető finanszírozási termékeket kell kialakítani, különös tekintettel az alacsony jövedelmű háztartásokra, például nagy léptékű vagy összevont megoldásokkal, tiszteletben tartva ugyanakkor ezeknek a háztartásoknak a kockázati profilját. A beruházások jellemzően kis összegűek és azokra gyakran csak az időszakos felújítás keretében kerül sor. Az ingatlan-bérbeadási piacok esetében az ingatlan-tulajdonosokat és a bérlőket egyaránt ösztönözni kellene.

- Beruházás a digitális gazdaságba:** a digitális fizikai infrastruktúrába történő beruházás alapvető jelentőségű ahhoz, hogy az EU képes legyen kiaknázni a digitális gazdaság térnyerése által előidézett innovációs hullám előnyeit és a jövőben is versenyképes maradjon. Ugyanakkor jelentős szűk keresztmetszetek akadályozzák a beruházást. A nagyon nagy teljesítményű széles sávú hálózatok telepítési költségei magasak és esetenként az ilyen hálózatok a kevésbé sűrűn lakott területeken üzletileg nem életképesek. Az ezeknek a költségeknek a csökkentését célzó 2014/61/EU irányelv teljes körű átültetése és végrehajtása még nem történt meg a legtöbb tagállamban. A gyorsabb és hatékonyabb adminisztratív eljárások is hozzájárulnának a költségek csökkentéséhez. A piacok gyakran nemzeti piacok, ami magasan tartja a költségeket és adott esetben megakadályozza azt, hogy a méretgazdaságosságból fakadó költségmegtakarítást lehessen elérni. Mivel jelenleg bizonytalan az, hogy a nagyon nagy teljesítményű széles sávú hálózatok rövid időn belül el fognak-e terjedni, az ebben a szegmensben várható nyereség a beruházási költségekhez képes alacsony, ami fékezi a beruházásokat. Egyes országokban a fizikai infrastruktúrával kapcsolatos akadályokon kívüli egyéb akadályok is megfigyelhetők, például a felhasználók nem bíznak a digitális rendszerek biztonságosságában és a lakosság egyes rétegei nem rendelkeznek a szükséges digitális készségekkel.
- A köz- és magánszféra partnerségének (PPP) igénybevétele:** Ha megfelelően veszik igénybe, a köz- és magánszféra partnersége képes elősegíteni bizonyos típusú beruházásokat és a közjavak és közcélú szolgáltatások létrehozásának alternatív módjaként jelenik meg. Mivel azonban hosszú távú szerződéses kötelezettséggel jár, a PPP-hez egyrészt elengedhetetlen a köz- és a magánszektort képviselő partnerek erőteljes és stabil kötelezettségvállalása, másrészt pedig azzal is számolni kell, hogy a PPP potenciális kockázatot jelent az államháztartás számára. A PPP igénybevételét gyakran a kedvezőtlen keretfeltételek akadályozzák, így többek között az adminisztratív források hiánya, az instabil és nem kellően hatékony szabályozási keret, valamint a hosszabb távú beruházások iránti politikai elkötelezettség hiánya. Bizonyos esetekben az uniós alapok hozzájárulhatnak a PPP-k finanszírozásához, és a szabályozás közelmúltban bevezetett módosításai következtében várhatóan könnyebben ötvözni lehet majd az uniós alapokat és a PPP-ket.
- Fizetéképtelenségi keretrendszerek:** A jól működő fizetéképtelenségi keretrendszerek kedvezően hatnak a gazdasági növekedésre és a pénzügyi stabilitásra. A határokon átnyúló eljárásokra vonatkozó egyértelmű szabályok elősegíthetik a határokon átnyúló beruházásokat, továbbá az egyes országok fizetéképtelenségi rendszerei közötti különbségek csökkentéséhez is hozzájárulhatnak. A fizetéképtelenségi rendszerek Uniószerte jelentős eltérést mutatnak, így nagyon változó az eljárások hossza és költsége, továbbá azok kiszámíthatósága és átláthatósága, nem egységes, hogy a vállalkozók és a fogyasztók kaphatnak-e második esélyt, végül pedig az adósság átütmezésével kapcsolatos gyakorlat sem azonos.

- A nem hatékony fizetéseképtelenségi keretrendszerek által előidézett jelentős szűk keresztmetszetek között meg kell említeni például azt, ha a követeléseknek csak kis részét sikerül behajtani, beleértve a biztosítékkal rendelkező hitelezőket is, ha van lehetőség a hitelezők kielégítésére sorrendet meghatározni, továbbá azt is, ha nincsenek hatékony és eredményes szerkezetátalakítási eljárások. A hatékony fizetéseképtelenségi keretrendszereket megfelelő kísérő politikákkal kell támogatni, így például többek között egy másodlagos piac létrehozásával gondoskodni kell a nemteljesítő hitelek nemzeti szinten történő szanálásáról, továbbá megfelelő adó- és prudenciális politikát kell bevezetni a behajthatatlan követelések hatékony átruházásának biztosítása érdekében.
- Továbbra is igaz, hogy jelentős mértékben elő lehetne még mozdítani **az uniós pénzügyi eszközök közötti szinergiákat és komplementaritást** a különböző alapok infrastrukturális projektek céljára történő ötvözése céljából. Az uniós alapok igénybevételét akadályozó bonyolult szabályozás és adminisztratív szűk keresztmetszetek csökkentését meg lehet valósítani olyan alapelvek szem előtt tartásával, mint a folyamatok egyszerűsítése és szabványosítása, az eszközök kombinálása és a források összevonása az eredetükre való tekintet nélkül.

A Tanács NYUGTÁZZA a beruházást akadályozó, az ennek a munkának a keretében azonosított szűk keresztmetszeteket és FELKÉRI a Bizottságot arra, hogy az európai szemeszter keretében ezeknek a megállapításoknak a figyelembevételével dolgozzon ki további ajánlástervezeteket, továbbá FELKÉRI a tagállamokat arra, hogy maradéktalanul hajtsák végre a Tanács által az európai szemeszter keretében kiadott 2016. évi országspecifikus ajánlásokat és különösen a beruházást akadályozó szűk keresztmetszetekre vonatkozóakat.

A Tanács KIEMELI, hogy a jövőben is folytatni kell a beruházást akadályozó tényezők azonosítására irányuló munkát, és FELKÉRI a Gazdaságpolitikai Bizottságot arra, hogy folytassa a beruházást akadályozó további tényezők és az azok elhárítására leginkább alkalmas szakpolitikai gyakorlatok feltárására irányuló tematikus munkáját. Ezen túlmenően a Tanács FELKÉRI az Európai Beruházási Bankot arra, hogy a piaci alapú, nevezetesen az európai beruházási terv keretében végrehajtott tevékenységeinek a során azonosított, a beruházásokat gátló akadályokkal és szűk keresztmetszetekkel összefüggésben tett megállapításainak révén egészítse ki a Gazdaságpolitikai Bizottság munkáját.